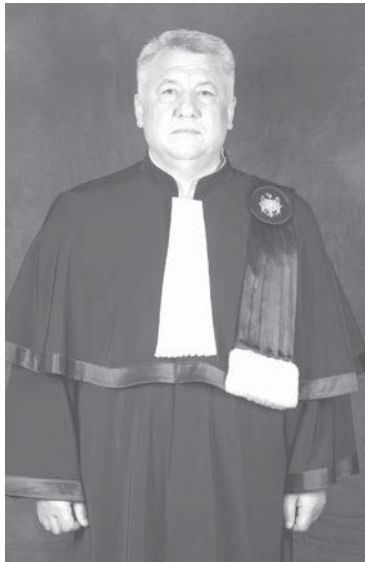

APORT LA ȘTIINȚELE JURIDICE

Sergiu FURDUI,

doctor în drept, conferențiar universitar, judecător la Curtea de Apel Chișinău

Sergiu Furdul este născut la 26 martie 1962 în satul Cărpineni, raionul Hâncești în familia soților Maria Alexandru Bostan și Mihail Andrei Furdul.

În anul 1979 a absolvit școala medie nr. 2 din satul natal, iar la 10 aprilie 1980 a absolvit Școala profesională tehnică sătească Cărpineni nr.16, obținând profesia de tractorist. La 15 aprilie 1980 este înrolat în armată și, după exercitarea serviciului militar în termen, susținând examenele de admitere, la 1 septembrie 1982 este înmatriculat la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, pe care a absolvit-o la 30 iunie 1987, obținând profesia de jurist.

În perioada de timp 1 septembrie 1987 – 26 iulie 1990 a exercitat funcții de consultant juridic în cadrul Asociației agroindustriale raionale Hâncești și de consilier juridic al Președintelui Comitetului executiv raional Hâncești, iar din 27 iulie 1990 și până în prezent activează în sistemul judecătoresc al Republicii Moldova.

Prin Hotărârea Parlamentu-

lui Republicii Moldova din 27 iulie 1990 a fost numit judecător la Judecătoria Hâncești, iar, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 1994, a fost numit vicepreședinte al acestei instanțe judecătorești.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 26 august 1996 a fost numit judecător la Tribunalul Chișinău.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 27 iulie 2000 a fost numit judecător la Curtea de Apel al Republicii Moldova, concomitent, fiind numit judecător până la atingerea plafului de vârstă, iar la 26 decembrie 2001 este numit președinte al Colegiului penal și, respectiv, vicepreședinte al acestei instanțe judecătorești.

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.226-XV din 05 iunie 2003 a fost numit judecător la Curtea Supremă de Justiție, fiind confirmat în componența Colegiului penal prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 21 din 23 iunie 2003.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 09 februarie 2007 i-a fost conferit gradul superior de calificare al judecătorului.

Prin Hotărârea Parlamentului din 20 noiembrie 2008 a fost numit vicepreședinte al Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, iar din 23 noiembrie 2011 până la 24 aprilie 2012 a exercitat atribuțiile de președinte interimar al Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție. La Adunarea Generală a judecătorilor din 18 ianuarie 2010 a fost ales în componența Colegiului de calificare și atestare a judecătorilor, activând pe perioada mandatului.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 29 decembrie 2012 este numit judecător la Curtea de Apel Chișinău. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 29 septembrie 2015 i-a fost conferit titlul onorific de „Veteran al sistemului judiciar”.

În perioada 2003 – 2012 a fost membru al Consiliului Științific Consultativ de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, al Consiliului Științific Consultativ de pe lângă Procuratura Generală și al Colegiului de redacție al Buletinului Informativ „Themis” al Asociației Judecătorilor din Republica Moldova.

La 1 septembrie 1994 a susținut examenele de înmatriculare la Doctoratură de pe lângă Universitatea de Stat din Moldova pe care a absolvit-o, la 04 decembrie 1998, susținând teza de doctorat „Procedura în cazurile cu privire la contravențiile administrative”.

Prin Hotărârea Consiliului Științific specializat D 12.97.57, pe lângă Universitatea Liberă Internațională din Moldova, i-a fost conferit titlul științific de doctor în drept.

Prin Procesul – verbal nr.2 din 24 februarie 2005, în baza Recomandării Senatului Universității de Stat din Moldova din 28 decembrie 2004, Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare i-a conferit titlul științifico - didactic de conferențiar universitar (docent) în drept public.

Din iunie 1998 a activat ca lector la Centrul de Perfecționare a Cadrelor Justiției și la Centrul de Drept al Avocaților din Republica Moldova; din septembrie 1999 până în iulie 2007, a activat ca conferențiar universitar la Catedra

de drept constituțional și drept administrativ a Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova, iar din 2007 până în prezent este formator la Institutul Național de Justiție din Moldova. Din 26 iunie 2006 până în prezent este membru al Seminarului științific de profil inter-universitar, la specialitatea 12.00.02, Drept public; în această perioadă de timp a fost desemnat ca președinte al Comisiei de Stat pentru licență în drept.

Prin Hotărârea Consiliului comunei Cărpineni din 29 mai 2008 i-a fost conferit titlul de cetățean de onoare al satului natal.

Este căsătorit și împreună cu soția Valentina se bucură de succesele copiilor: fiica Maria, fiul Alexandru, nora Natalia și nepoțelul Sergiu, fiul Valentin, nora Anastasia și nepoțelul Valentin.

Pe parcursul activității profesionale, se remarcă prin prelegerile ținute în fața auditoriului, discursurile și luările de cuvânt cu ocazia participării la diverse conferințe, seminare, training-uri etc., bazate pe cunoștințele teoretice și practice asimilate și dezvoltate din experiența profesională; concomitent, fiind stimulat de activitatea de magistrat și de activitatea didactică universitară. A elaborat circa 155 de lucrări consacrate problemelor de drept semnalizate de jurisprudență și doctrina juridică, în care sunt reflectate observațiile, studiile și concluziile formate, astfel, fiind puse pe altarul Justiției: cunoștințele, experiența, energia, abnegația și dăruirea de sine.

Prin conținutul original și tematica juridică abordată, prin stilul de expunere și metoda de tratare a problemelor de drept supuse discuțiilor practico - științifice, lucrările elaborate sunt relevante pentru realismul, echilibrul și importanța problemelor de drept abordate și soluțiilor promovate, care, în consecință, se conso-

lidează într-un tot întreg: judecători, avocați, procurori, ofițeri din organele de urmărire penală, angajați ai organelor de ocrotire a normelor de drept, cadre didactico-științifice și studenții de la Facultatea de Drept, precum și alte categorii profesionale interesate să stimuleze cercetarea juridică în beneficiul jurisprudenței, doctrinei și legislației.

Prin prisma relației dintre eficiența judiciară și cercetarea aplicativă, în literatura de specialitate un loc aparte îl ocupă lucrările: „Procedura în cazurile cu privire la contravențiile administrative”, Chișinău, 2000 - monografie; „Dreptul contravențional”, Chișinău, 2005- manual didactico - științific; „Administrarea eficientă a justiției”, Chișinău, 2006 - manual pentru instruirea judecătorilor, în coautorat; „Suportul metodic la disciplinele de instruire inițială a judecătorilor și procurorilor”, „Administrarea cauzelor contravenționale” și „Metodologia întocmirii actelor procesuale contravenționale”, INJ, Chișinău, 2007; „Probleme de drept și soluții din activitatea judecătorească”, Chișinău, 2012 și „Probleme de drept și soluții în opinia separată a judecătorului”, Chișinău, 2017, precum și altele, în care sunt reflectate și analizate problemele de drept sesizate în cadrul activității practico-științifice desfășurate.

Semnificația și valoarea aplicativă a concluziilor formulate în cuprinsul lucrărilor elaborate, rezidă în faptul că în jurisprudență și în literatura de specialitate autohtonă s-au efectuat și continuă cercetări profunde a problemelor de drept ivite cu ocazia judecării cauzelor penale și contravenționale, iar în rezultatul investigațiilor efectuate sunt argumentate și promovate: a) în plan doctrinar - concepția privind constituirea și dezvoltarea Dreptului contravențional în siste-

mul de drept al Republicii Moldova; b) în plan normativ - concepția privind adoptarea Codului contravențional, propunând pentru dezbateri publice ant-proiectul Codului contravențional elaborat; c) în plan practic - propuneri *de lege lata* și *de lege ferenda*, care, prin ideile și raționamentele ce le cuprind, sunt utile și de un real suport pentru jurisprudență, doctrină și legiuitor în materia penală și cea contravențională.

Fiind preocupat de ideea privind asigurarea echilibrului dintre interesele motrice, uneori sincrone, ale jurisprudenței și doctrinei, între atribuțiile funcționale și activitatea practico-științifică, este concepută o interacțiune, o reciprocitate, o intercondiționare, care, în final, pune în valoare toate valențele competenței sale bogate și valoroase de judecător - aspect ce conduce la o perspectivă de ansamblu, și nu secvențială, a procesului de înfăptuire a justiției.

Activitatea privind înfăptuirea justiției, fiind un vârf de lance în exercitarea puterii judecătorești în statul de drept, este urmărită și monitorizată de societate, astfel prin considerentele relevate și soluțiile elaborate, se exprimă cel mai clar și mai limpede opinia judecătorului cu privire la rezolvarea problemelor de drept semnalizate de jurisprudență și doctrina juridică.

În contextul dat, se remarcă, că în Hotărârea CtEDO din 01.02.2005, cauza Ziliberg vs. Moldovei, la punctul 25 este menționat manualul intitulat „Procedura în cazurile cu privire la contravențiile administrative”, elaborat de Sergiu Furdul, judecător la Curtea Supremă de Justiție a Moldovei, fiind evidențiate opiniile autorului cu privire la incidența dispozițiilor Convenției Europene a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale asupra

dreptului intern pertinent în materia contravențiilor.

La fel, se remarcă, că opinia separată a judecătorului Sergiu Furdui expusă și anexată la hotărârea Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 01.03.2004, este menționată la pct.32 în Hotărârea CtEDO în cauza Popovici vs. Moldova din 27.11.2007, prin care s-a statuat că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției din cauza lipsei unei audieri în fața instanței de recurs. Unul din considerentele de bază, ce se desprinde din conținutul acestei opinii separate, rezidă în faptul, că inculpatul achitat de instanța de fond, dar care se află în arestare preventivă, nu poate fi condamnat de instanța de recurs în lipsă, fără a fi audiat și fără a fi cercetate probele administrate în cauză.

În ordinea considerentelor expuse în această opinie, urmare a procedurii de judecată în cazul în care este atacată sentința de achitare, statuată de jurisprudența europeană, prin Hotărârea Plenumului Curții Supreme de Justiție din 24.12.2010 „Privind modificarea și completarea Hotărârii Plenumului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12. 2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel” s-au făcut recomandările de rigoare, potrivit cărora „instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzației solicitați de părți (hotărârile

CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72 și Dănila împotriva României din 8 martie 2007, § 62-63) (pct14.4.)”

Totodată, prin Legea nr. 66 din 05.04.2012, publicată în Monitorul Oficial nr. 155-159 din 27.07.2012 și intrată în vigoare la 27.10.2012, articolul 415 CPP a fost completat cu alin. (2/1) cu următorul cuprins „Judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzației solicitați de părți. Martorii acuzației se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului”.

Semnificativă, în acest sens, este și opinia separată a judecătorului Sergiu Furdui, anexată la decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 octombrie 2010 (cauza penală Ire – 775/10, CSJ), potrivit căreia: „În cazul în care, în procedura prevăzută la articolul 313, alin. (4) CPP, se examinează plângerea împotriva ordonanței procurorului privind încetarea urmăririi penale în cauza penală, de rând cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea – parte vătămată în procesul penal, urmează a fi citată și, respectiv, a fi asigurată participarea în ședința de judecată a persoanei în privința căreia s-a emis ordonanța privind încetarea urmăririi penale în cauza penală, adică se impune citarea tuturor persoanelor interesate în cauza dată.”

Prin Legea nr.122 din 12.06.2016, publicată la 05.08.2016, fiind modificat cu-

prinsul alin.(4) art.313CPP, s-a statuat, că plângerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii, astfel soluția promovată în opinia separată enunțată a fost legiferată.

Exemplele menționate demonstrează importanța și utilitatea activității practice – științifice a judecătorului, astfel încât, în final, fiind impulsionate sub imperiul acestei activități laborioase, practica judiciară și teoria dreptului sunt integrate într-un sistem simetric legislativ, prin operațiunea elaborării și adoptării actului normativ.

Ca urmare a aportului științific, judecătorul Sergiu Furdui contribuie la îmbogățirea patrimoniului juridic național, în jurisprudență, unde se afirmă tot mai pronunțat caracterul științific al actului de justiție, acel caracter ce se impune în mod impetuos pentru transformarea Dreptului dintr-o știință abstractă într-o știință vie, care preface entitățile juridice în realități juridice utile societății.

Colegiul de redacție și colectivul de creație al Revistei „Legea și Viața” mulțumește domnului Sergiu Furdui pentru interesantele teme puse în discuție, articolele științifice publicate și colaborarea fructuoasă cu revista noastră în calitate de autor.

Cu ocazia aniversării de 55 de ani, urăm domnului Sergiu Furdui multă sănătate, putere de muncă, bucurii și satisfacții alături de cei dragi, noi succese și realizări.